

KDE A JAK HLEDAJÍ ODBORNÉ INFORMACE VYSOKOŠKOLŠTÍ STUDENTI A VYUČUJÍCÍ

Ludmila Slezáková, Knihovna UP Olomouc

Univerzity a vysoké školy jsou místy, kde se bez odborných informací nelze obejít. Na první pohled se zdá, že v dnešním internetovém světě, kde čas a prostor ztratily svůj původní význam, kde každý může komunikovat s každým a lidé se už ničemu nediví, je otázka dostatku informací zcela banální. Vysokoškolští studenti, pedagogové a vědečtí pracovníci však mají jiné zkušenosti. Zpravidla se věnují určitému úseku lidského vědění a často pro ně není snadné shromáždit nejdůležitější poznatky daného oboru nebo řešeného problému.

Knihovna Univerzity Palackého (dále KUP) vznikla v době, kdy se akademickým a vědeckovýzkumným institucím otevíraly dveře do mezinárodních počítačových sítí (FIDO, EUNET, EARN a od r. 1992 Internet). Internet nabídl uživatelům nástroje pro vyhledávání informací, různé služby, rozcestníky a brány dalších informačních systémů. Knihovny se staly už jen jednou z variant informačních zdrojů, ale i ony šly s dobou a své služby modernizovaly. Od samého počátku se KUP snažila sledovat změny, které postupně nastávaly v informačním chování uživatelů a reagovat na ně.

Tak jako v jiných knihovnách i KUP zaznamenávala a analyzovala abonenční a prezenční výpůjčky, sledovala statistické přístupy do elektronických informačních zdrojů, odpovídala na dotazy čtenářů, poskytovala individuální konzultace pro dohledávání literatury, pomáhala zajistit potřebné studijní materiály meziknihovni výpůjční službou, organizovala různé vzdělávací akce a těmito cestami si utvářela představu o informačním chování a potřebách uživatelů. Byly to však svým způsobem kusé poznatky. V obdobích, kdy MŠMT vyhlášovalo programy na podporu výzkumu a vývoje a UP se rozhodovala, jaké projekty podporovat, bylo potřeba názory na přístup k informacím ucelit. Knihovně se osvědčilo organizovat celouniverzitní ankety a jejich prostřednictvím přímo oslovit akademickou obec.

První anketa se uskutečnila v roce 2000 na téma „Poskytuje Vám počítač knihovnické informace?“. Odpovědělo 1 131 respondentů. V roce 2003 v další anketě, tentokrát na téma „Využíváte elektronické informační zdroje?“, odpovědělo 1 712 respondentů. V letošním roce připravila KUP pro

studenty, vyučující a vědecké pracovníky anketu na téma „Kde a jak hledáte odborné informace?“ a bylo získáno 2 056 správně vyplněných anketních lístků. Výsledky této ankety budou v další části tohoto příspěvku analyzovány.

Ideální situace je mít všechny ankety tematicky stejně zaměřeny s tím, že by obsahovaly tytéž otázky. Potom by bylo zajímavé vývoj názorů uživatelů porovnávat. Ale právě proto, že se vztah uživatelů k výpočetní technice a k počítačovým sítím rok od roku měnil a vyvíjelo se i samo informační prostředí a technologie, musely být i ankety koncipovány podle aktuální situace. Dnes by bylo podivné, kdyby byl v anketě dotaz, zda čtenáři pracují s emailem. Přitom před osmi lety využívalo email jen 82 % respondentů. Dnes má většina studentů a vyučujících na UP dvě nebo i více emailových adres. Stejně tak by byla v roce 2000 překvapující otázka, zda uživatelé znají YouTube, když v té době přirozeně nic takového neexistovalo. Dokonce i Google nebyl v té době u nás ještě příliš známý, přestože vznikl v roce 1997.

V anketě na téma „Kde a jak hledáte odborné informace“ se některé okruhy otázek částečně prolínaly s předchozími anketami a bylo tedy možné je porovnat, ale celkové zaměření ankety bylo poněkud širší, než v minulých letech.

Anketa se uskutečnila v době od 14. 4. do 18. 4. 2008 na všech fakultách UP. Při koncipování anketního lístku KUP spolupracovala, tak jako v minulých letech, s Katedrou sociologie UP. Výsledky ankety zpracovalo Centrum výpočetní techniky UP pomocí software SPSS.

Základní informace o UP

Univerzita Palackého má sedm fakult – filozofickou, pedagogickou, přírodovědeckou, lékařskou, fakultu tělesné kultury, právnickou a cyrilometodějskou teologickou fakultu (seřazeno dle počtu studentů k 31.12.2007), na nichž je zaregistrováno asi 20 700 studentů všech typů a forem studia a pracuje zde asi 2 700 vyučujících a vědeckých pracovníků.

Knihovna Univerzity Palackého má celouniverzitní působnost. Skládá se z ústřední knihovny (Zbrojnice) a odborně zaměřených knihoven na vybraných fakultách (viz <http://knihovna.upol.cz>).

Účast na anketě

Celkem bylo odevzdáno 2 207 anketních lístků, z toho 2 056 jich bylo správně vyplněno.

Zastoupení respondentů z hlediska vztahu k UP:

Kategorie respondentů	Počet odevzdaných anketních lístků	Celkový počet studentů (prezent. studia), vyučujících a věd. pracovníků (nepřepoč. počet)	% účasti
Studenti	1383	13212	10,46
Vyučující a věd. prac.	521	2677	19,46
Doktorandi	111	512	21,67
Admin. prac.	41		

Podle očekávání nejvíce anketních lístků odevzdali studenti, podstatně méně vyučující a vědeckí pracovníci, nejméně přirozeně doktorandi. Do anket se zapojilo i 41 administrativních pracovníků. Vzhledem k tomu, že tato skupina nebyla statisticky významná, nebylo sledováno procento její účasti. Na rozdíl od minulých anket byla tentokrát samostatně hodnocena skupina postgraduálních studentů, které KUP považovala za významné progresivní uživatele nových informačních technologií.

Účast na anketě z hlediska fakult:

Fakulta	Počet odevzdaných lístků	Počet studentů (prezenč. studia), doktorandů, vyučujících a věd. pracovníků (nepřepoč. počet)	% účasti
filozofická (FF)	406	4151	9,77
pedagogická (PdF)	216	2857	7,56
přírodovědecká (PřF)	205	3267	6,27
lékařská (LF)	455	2818	16,14
fakulta tělesné kultury (FTK)	262	1508	16,58
právnícká (PF)	421	1884	22,34
teologická (CMTF)	81	673	12,03

Cíle ankety

Cílem ankety bylo dát odpověď na šest okruhů otázek:

1. Jak často jsou využívány vybrané informační zdroje (internetové vyhledávače, elektronické katalogy knihoven, odborné licencované databáze, tištěné monografie, tištěné časopisy)?

2. Ve kterých zdrojích začínají uživatelé odborné informace hledat a jak v hledání postupují v dalších krocích?
3. Které odborné licencované databáze přístupné na UP jsou nejoblíbenější, jak s nimi uživatelé pracují, jak je hodnotí a jaké jsou nejčastější výhrady k tomuto zdroji informací?
4. Proč někteří uživatelé databáze nevyužívají dostatečně nebo je nevyužívají vůbec?
5. Jsou uživatelé informováni o tom, že existuje meziknihovní výpůjční služba a využívají ji?
6. Hledají uživatelé odborné informace i prostřednictvím vybraných služeb webu 2.0 (YouTube, wiki, RSS, blogy, podcasts)?

Analýza výsledků ankety

1. okruh otázek

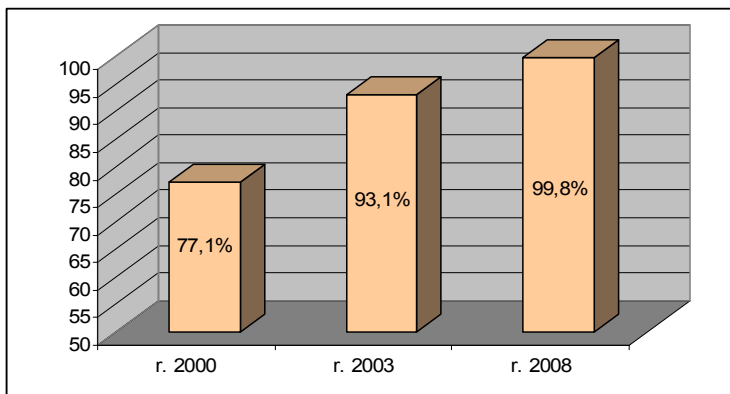
Jak často jsou využívány vybrané informační zdroje?

Bylo vybráno pět základních informačních zdrojů (internetové vyhledávače, elektronické katalogy knihoven, odborné licencované databáze, tištěné monografie, tištěné časopisy), ze kterých uživatelé obvykle čerpají informace pro svou odbornou studijní, pedagogickou nebo vědeckovýzkumnou činnost. Tři z těchto zdrojů, tj. internetové vyhledávače, elektronické katalogy knihoven a odborné databáze, byly sledovány i v minulých anketách a výsledky jejich využívání je možné porovnat. Význam tištěných materiálů (a tím i knihoven) bývá někdy zpochybňován, a proto byly tyto zdroje do letošní ankety zahrnuty.

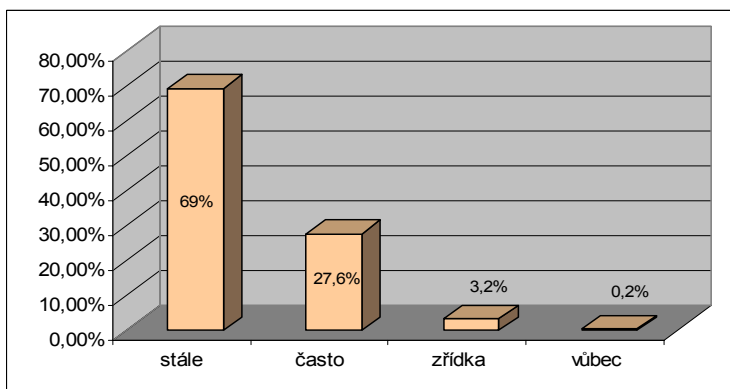
Internetové vyhledávače

O tom, že jsou internetové vyhledávače nejoblíbenějšími a nejčastěji využívanými zdroji informací nebylo pochyb. Dokazují to i mnohé zahraniční průzkumy, např. z rozsáhlého průzkumu OCLC „Perceptions of libraries and information resources“, který byl uskutečněn v roce 2005 v Austrálii, Singapuru, Indii, Kanadě, Velké Británii a USA vyplývá, že z celkového počtu 1 854 respondentů jich 84 % používá internetové vyhledávače jako první zdroj při hledání informací.¹

Také na UP jsou internetové vyhledávače nejčastějším zdrojem informací. Zatímco v roce 2000 je používalo asi 77 % uživatelů, v současné době je stále, často nebo aspoň zřídka využívá 99,8 % respondentů. Už jen 0,2 % uživatelů uvedlo, že s Googlem ani s jinými vyhledávači npracují.

Využívání internetových vyhledávačů na UP v uplynulých letech

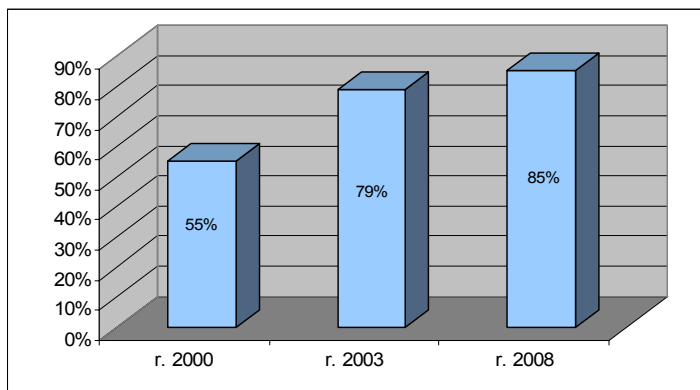

Frekvence využívání internetových vyhledávačů v r. 2008

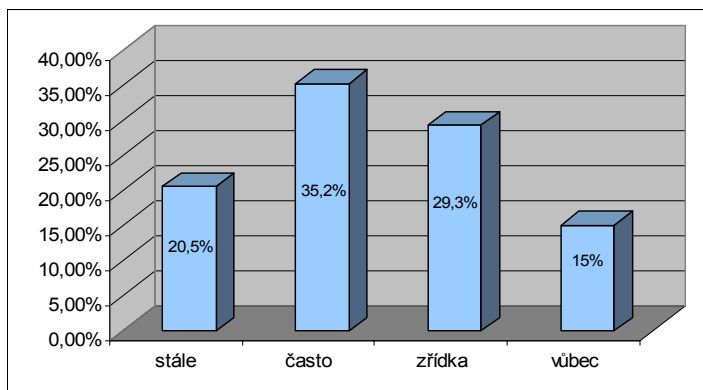
Celosvětový hit 21. století Google přinesl nejen revoluční změnu řazení výsledků vyhledaných odkazů a schopnost vyhledat informace uložené v pdf formátu, ale indexuje i mnohé licencované databáze např. JSTOR, Springer Link aj. Tyto databáze UP nakupuje a uživatelé k nim mají přístup z počítačové sítě UP nebo heslem z domova. Tím, že je Google indexuje, mohou uživatelé otevřít plné texty článků, které jsou v těchto databázích obsaženy, přímo v Googlu a nemusí otvírat JSTOR, Springer Link aj. Není divu, když se mnozí na základě těchto skutečností domnívají, že v Googlu najdou všechno a tento zdroj informací je pro ně zdrojem jediným i pro zpracovávání seminárních a ročníkových prací. Většina respondentů totiž ani neví, že se k plnému textu článku dostali proto, že má univerzita zakoupena licenční práva.

Elektronické katalogy knihoven

Vyhledávání dokumentů v elektronických katalozích knihoven má úzkou spojitost jednak s obsahovou náplní knihovního fondu, ale i s kvalitou katalogizačních záznamů a s komfortem automatizovaných knihovnických systémů. Většina těchto systémů dovoluje vyhledávat dokumenty podle věcného hlediska a zpracovávat si tak kvalitní rešerše, umožňují vyhledané bibliografické záznamy různě řadit a exportovat v mnoha formátech, případně podle různých citačních stylů. Elektronické katalogy knihoven jsou proto významným zdrojem informací, jejichž využívání roste. Nejsou sice používány tak často jako webové vyhledávače, ale vzhledem k tomu, že zatím neposkytují primární dokumenty, je to přirozené.

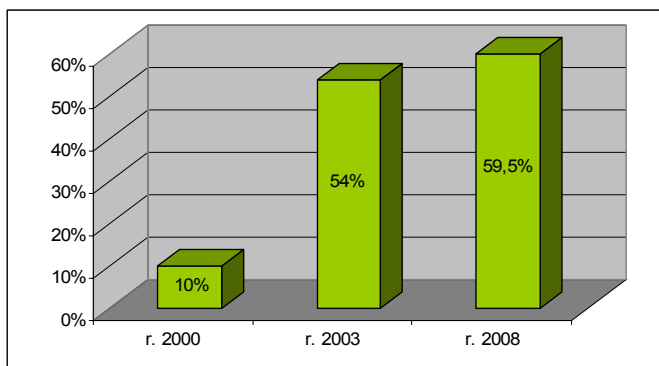
Využívání elektronických katalogů knihoven uživateli UP v minulých letech

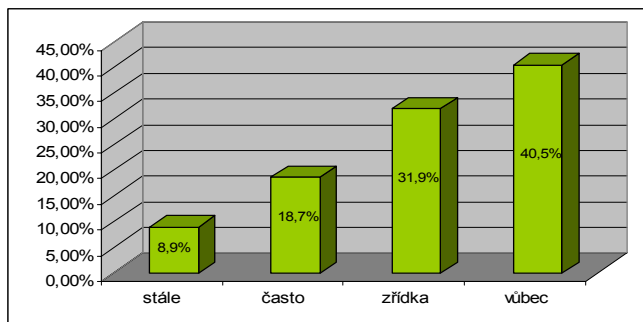
Frekvence využívání elektronických katalogů uživateli UP v roce 2008

Odborné databáze

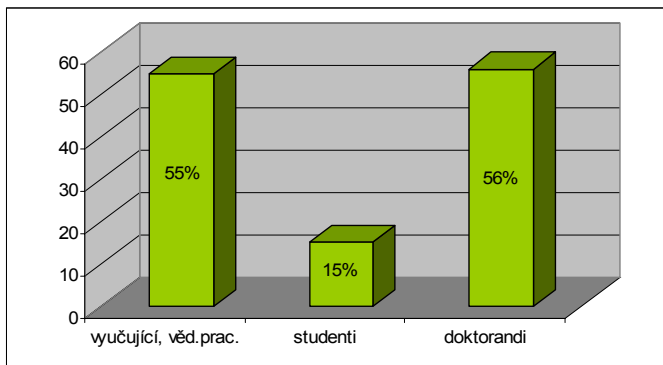
První zkušenosti s přístupem do online odborných licencovaných databází získala KUP až koncem devadesátých let minulého století (Current Contents Connect, JSTOR, Medline). Tomu odpovídaly i výsledky ankety, která se uskutečnila na jaře roku 2000, kdy s online databázemi pracovalo jen asi 10 % uživatelů. Díky MŠMT, které vyhlásilo program na podporu výzkumu a vývoje, měla KUP možnost získat přístup do mnoha dalších databází, které producenti přizpůsobili pro vyhledávání i laikům. V roce 2003 se zvýšil počet uživatelů, kteří aspoň někdy do databází vstupovali na 54 %. Rozdíl ve využívání těchto informačních zdrojů mezi rokem 2000 a 2003 je zcela výrazný. Ovšem za dalších pět let se zvýšil počet respondentů, kteří pracovali s databázemi, jen o 5,5 % tj. na 59,5 %. Jedním z hlavních důvodů, proč boom, který v tomto směru nastal po roce 2000, nepokračoval i po roce 2003, je pravděpodobně již zmiňované zkvalitňování webových vyhledávačů, zvláště pak Googlu. Svou roli sehrává i to, že vyhledávání v databázích se respondentům jeví jako složité a že nevědí, ve kterých databázích hledat ty informace, které potřebují.

Využívání odborných databází v minulých letech

Frekvence využívání odborných databází v roce 2008

Frekvence využívání databází z hlediska kategorie respondentů

Z výsledků ankety v roce 2003 vyplynulo, že pedagogové pracují s odbornými databázemi soustavněji, než studenti. Bylo to pozitivní zjištění, které napovídalo, že vyučující mají hlubší vztah k odborným informacím, k jejich hledání a zpracování.

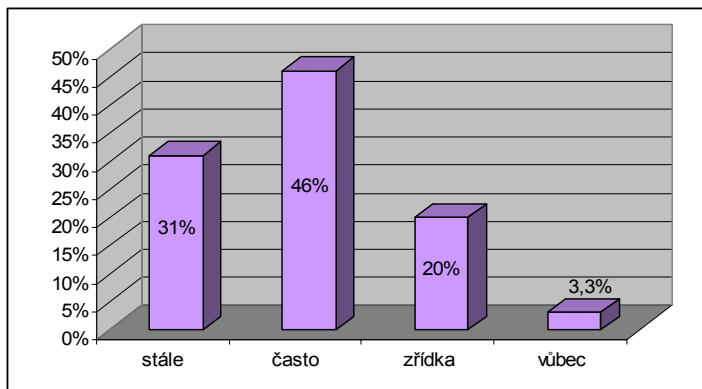
Letošní anketa tento trend nejenže potvrdila, ale ukázala, že se rozdíl mezi oběma skupinami výrazně prohloubil. Vyučující, vědeckí pracovníci a doktorandi využívají všech možností, které jim svět informací nabízí a sem patří i odborné databáze. Bez těchto zdrojů informací se nemohou obejít, chtějí-li fundovaně vystupovat na vědeckých konferencích v zahraničí, publikovat odborné práce nebo se zabývat výzkumnou činností. Také Pertti Vakkari, který prováděl průzkum mezi doktorandy, odbornými asistenty, lektory a profesory na 22 finských univerzitách zjistil, že využívání odborných databází má přímý vliv na vědeckou práci a publikační činnost akademiků.²

Odborné knihy (monografie, sborníky, výzkumné zprávy apod.) v tištěné formě

Přestože je internet plný volně přístupných odborných publikací, sborníků, výzkumných zpráv, disertačních prací atd., tradiční tištěné dokumenty jsou stále považovány za nezbytné. Jen 3,3 % respondentů uvedlo, že s tištěnými knihami nepracuje vůbec a pětina čas od času do knih nahlédne, zbývajících asi 77 % s nimi pracuje poměrně intenzivně.

Stále a často pracují s tištěnými dokumenty všechny kategorie uživatelů, nejvíce studenti (téměř 80 %). Je zřejmé, že tištěné materiály jsou pro studium, pedagogickou a vědeckovýzkumnou činnost zatím nezbytné.

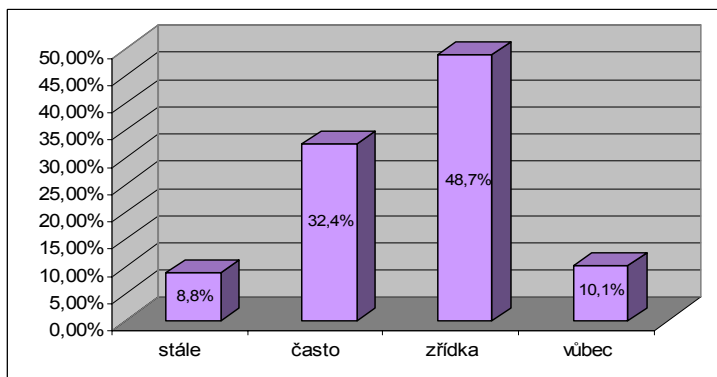

Frekvence využívání tištěných knih

Odborné časopisy a další periodika v tištěné formě

Zájem o tištěné časopisy je nižší, než o tištěné knihy. Téměř 60 % (58,8 %) respondentů pracuje s tištěnými časopisy zřídka nebo vůbec. Když ovšem provedeme analýzu využívání odborných časopisů podle kategorie uživatelů, zjistíme, že téměř 70 % vyučujících a vědeckých pracovníků a téměř 50 % doktorandů studuje tištěné časopisy stále nebo často. Jsou to převážně studenti, kteří výrazně snižují průměrné využívání tohoto typu dokumentů.

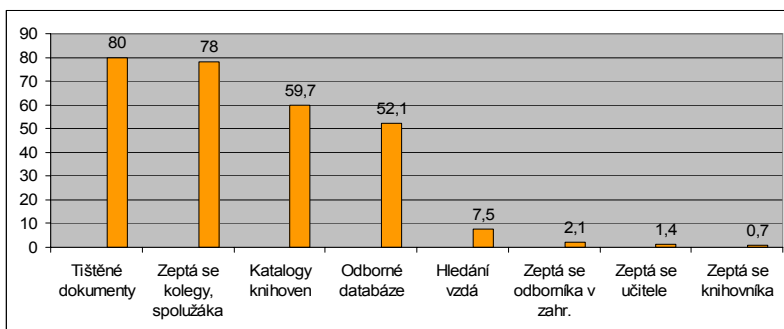
2. okruh otázek

Ve kterých zdrojích začínají uživatelé odborné informace hledat a jak v hledání postupují v dalších krocích?

Anketní otázka byla postavena tak, že spíše evokovala představu rychlého vyhledání nějaké speciální informace, než komplexní přístup k řešení

odborného problému. V tomto směru má většina respondentů, tj. 69,3 %, v oblibě jeden nebo dva informační zdroje, kde odborné informace hledá, 18,3 % hledá ve třech zdrojích. Jejich kombinace je různá, liší se podle jednotlivých fakult, tedy podle odborného zaměření. Velký rozdíl je v tom, ve kterých zdrojích začínají hledat vyučující a doktorandi a ve kterých studenti. Zatímco studenti upřednostňují Google, Seznam, Centrum, Knihovnu UP a Wikipedii, vyučující často již v prvním hledání využívají odborné databáze, např. PubMed, Science Direct, Web of Science nebo hledají na vytypovaných odborných portálech, na stránkách odborných institucí apod.

Následující graf je přehledem možností, jak uživatel postupuje, když nenajde potřebné informace v obvykle používaných zdrojích.

Zatímco v tištěných dokumentech a v katalozích knihoven vyhledávají všechny kategorie přibližně stejně, studenti se více ptají svých spolužáků na radu, než vyučující svých kolegů a dohledávání v odborných databázích je mnohem častější u vyučujících a doktorandů, než u studentů.

Jen 7,5 % uživatelů přiznalo, že nenajde-li informaci hned, tak hledání vzdá. Zajímavé je, že rozbor z hlediska fakult jednoznačně vyhodnotil respondenty z fakulty tělesné kultury jako nejvytrvalejší v hledání odborných informací. Možná, že pojem „vzdát něco“ intuitivně cítili jako prohrané sportovní utkání.

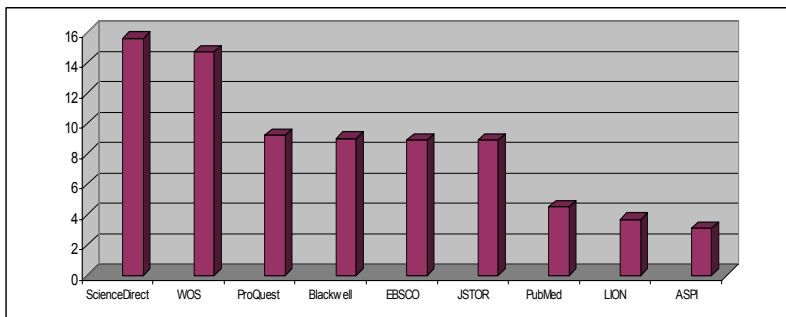
Vyučující a vědečtí pracovníci na anketních lístcích uváděli často jako významný pramen informací kolegy v zahraničí, s nimiž jsou v kontaktu, komunikaci v odborných elektronických konferencích a někdy i speciální komerční portály, které nejsou hrazeny z univerzitních prostředků, ale které si financují z jiných zdrojů.

3. okruh otázek

Které odborné databáze přístupné na UP jsou nejoblíbenější, jak s nimi uživatelé pracují, jak je hodnotí a jaké jsou nejčastější výhrady k tomuto zdroji informací?

UP má v současné době k dispozici více než 50 odborných databází, jejichž využívání je sledováno prostřednictvím statistických výstupů. Tato čísla jsou sice objektivní, ale nevyovídají o tom, jak s databázemi uživatelé pracují, jestli jsou s nimi spokojeni, jaké k nim mají výhrady apod.

Následující graf znázorňuje, které databáze uvedli respondenti jako své oblíbené:

Uživatelé s databázemi pracují na různé úrovni. Většinou vyhledávají záznamy nebo plné texty dokumentů podle tématu, autora nebo názvu (40,5 %), mnozí z nich si vyhledané záznamy exportují (28,3 %) a jen někteří využívají personalizace (3,9 %), tzn., že se v databázi zaregistrují a využívají nadstandardní služby jako je alert, ukládání rešeršních dotazů apod. Přes 17 % respondentů, kteří pracují s databázemi, uvedlo, že si přímo pročítají odborné časopisy. Byli to převážně vyučující a vědečtí pracovníci z lékařské a přírodovědecké fakulty. Tím se vysvětlilo, proč je ve statistikách počet přístupů do některých databází mnohem vyšší, než počet hledání, která byla uskutečněna.

Respondenti byli požádáni, aby odborné databáze oznámkovali. Na všech fakultách se v tomto směru shodli, převládala známka „velmi dobře“. Databázím mnozí vyčítali, že je vyhledávací prostředí složité a nepřehledné, že mají problémy s přístupem do některých databází, že jsou databáze občas pomalé a nemají české rozhraní.

Další výhrady se týkali rozsahu přístupných časopisů a dostupnosti plných textů starších ročníků. To zajisté není problém samotných databází, ale licenčních podmínek, které přímo souvisejí s finančními možnostmi UP.

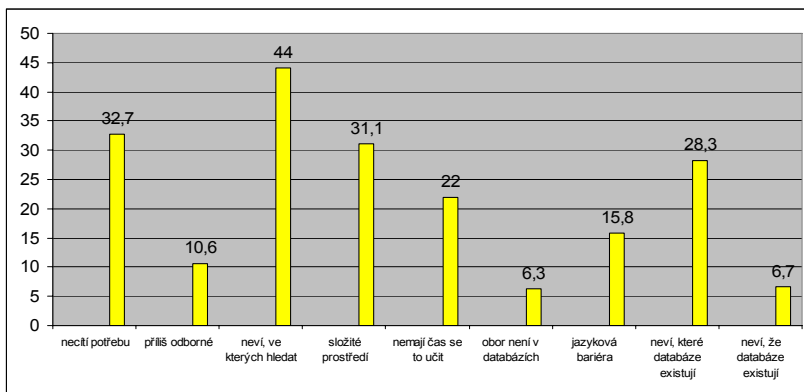
4. okruh otázek

Proč někteří uživatelé odborné databáze nevyužívají dostatečně nebo je nevyužívají vůbec?

Odborné databáze jsou nesmírně cenným zdrojem informací a jsou nepostradatelné zvláště v akademickém prostředí. Přesto asi 40 % respondentů uvedlo, že s databázemi nepracují. Byli to většinou studenti, kterým pro studium a zpracovávání seminárních prací stačí webové vyhledávače případně tradiční zdroje. Jak se někteří vyjádřili „Google mi vždy něco najde“. Tento problém může souviset se sklonem některých studentů k povrchnějšímu zpracovávání zadaných témat.

Častým důvodem, proč uživatelé databáze opomíjejí je, že nevědí, ve kterých hledat, co která databáze obsahuje, neorientují se v nich a také je odrazuje sofistikované prostředí, které považují za složité. Zajímavé je, že to není problém jen u nás, ale i v zahraničí. Např. v průzkumu organizovaném v roce 2007 National Institute of Health, který byl orientován na informační potřeby a vyhledávání informací klinickými specialisty, si respondenti stěžovali, že neví, jaké zdroje jsou dostupné, že se informace obtížně vyhledávají a že nemají čas se hledání učit.³

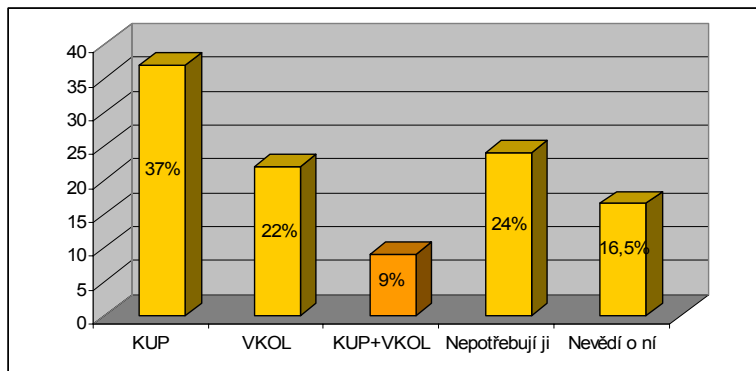
Kromě důvodů, které souvisejí se špatnou informovaností uživatelů na UP, stojí za pozornost i to, že databáze jsou většinou v angličtině a 15,8 % respondentů uvedlo, že pocítují jazykovou bariéru.

5. okruh otázek

Jsou uživatelé informováni o tom, že existuje meziknihovní výpůjční služba a využívají tuto možnost získávání primárních dokumentů?

Meziknihovní výpůjční služba (dále MVS) je pro knihovníky již takovou samozřejmostí, že si ani neuvědomují, že někteří čtenáři o její existenci netuší. Cílem ankety bylo nejen zjistit, jaká je v tomto směru informovanost na UP, ale zároveň touto anketní otázkou na MVS upozornit.

Z grafu vyplývá, že 37 % respondentů žádá o MVS v KUP, 22 % podává žádanky na MVS ve Vědecké knihovně v Olomouci (VKOL) a 9 % využívá tuto službu v obou uvedených institucích.

Vzhledem k úrovni informačních technologií očekávají uživatelé maximální komfort při získávání plných textů dokumentů. Chtějí jen kliknout na ikonu a dokument si stáhnout. Jestliže tuto možnost nemají a obrátí se na MVS, dost těžce nesou, že musí na vyřízení služby čekat. Proto mnozí z nich o MVS nemají zájem.

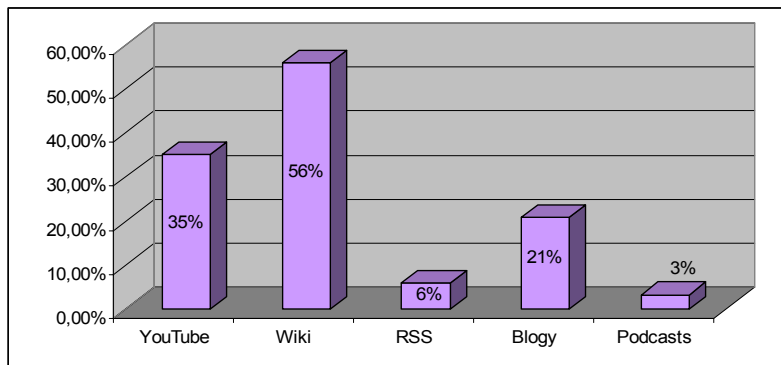
Pro další práci KUP je významné, že 16,5 % uživatelů o existenci MVS vůbec neví. Vzhledem k tomu, že KUP zpřístupňuje uživatelům řadu odborných databází, které obsahují jen bibliografické záznamy, je nezbytné tuto službu více propagovat a informovat o ní.

6. okruh otázek

Hledají uživatelé odborné informace i prostřednictvím vybraných služeb webu 2.0 (YouTube, wiki, RSS, blogy, podcasts)?

V posledních letech se objevily další možnosti práce s informacemi, a tím jsou interaktivní služby, které se zahrnují pod pojem web 2.0. Jsou to např. RSS, YouTube, wiki, podcasts, blogy a mnohé jiné. Jsou to všechny ty prvky webu, které uživatelům umožňují aktivně se zapojovat do diskusí, různých hodnocení, nákupů a prodeje, editace webových stránek, využívání desktopových aplikací umístěných na webu atd.

Výsledky ankety ukázaly, že tyto nové prvky webu nejsou pro uživatele neznámé.

Wikipedie, která je vytvářena formou spolupráce na bázi wiki, získala mezi respondenty největší oblibu. Pracuje s ní asi 56 %, 11 % ji nepotřebuje a 33 % uživatelů o ní neví. Přestože YouTube využívá jen 35 % respondentů, 49 % o ní ví a nepotřebuje ji, jen 16 % respondentů ji nezná. Zatímco o YouTube, wiki a blogy projeví větší zájem studenti, RSS a podcasts využívají převážně vyučující.

Závěry

- 1) Od realizace minulé ankety v roce 2003 se prohloubily rozdíly mezi informačním chováním vyučujících, vědeckých pracovníků a doktorandů na jedné straně a studentů na straně druhé.

Vyučující pracují s odbornými databázemi mnohem soustavněji, prostřednictvím personalizace využívají nadstandardní služby, které databáze nabízejí, pročítají odborné elektronické i tištěné časopisy, problémy konzultují se specialisty v Česku i v zahraničí, kontaktují autory odborných statí, získávají přístupy na speciální webové stránky odborných společností, pečlivě sledují webové stránky institucí, výzkumných ústavů a škol, které se zabývají jejich specializací, a aby nebyli závislí na MVS, někdy si zřizují konta u dodavatelů elektronických dokumentů.

Studenti upřednostňují české zdroje, více pracují s tištěnými knihami než vyučující, ale o odborné časopisy příliš zájem nemají. Studenti také více hledají v elektronických katalozích knihoven a mnohem více než vyučující navštěvují nejen Knihovnu UP a Vědeckou knihovnu v Olomouci, ale velmi často hledají informace i ve veřejných knihovnách v místě svého bydliště. S odbornými databázemi pracují méně a nadstandardní služby databází využívají spíše nárazově. Inklinují k využívání prvků webu 2.0 více než vyučující.

- 2) Z hlediska informačního chování se mezi sebou liší i jednotlivé fakulty. Zatímco internetové vyhledávače se používají v maximální míře na všech fakultách, vyhledávání v odborných databázích je více uplatňováno na přírodovědecké fakultě, lékařské fakultě a fakultě tělesné kultury. S tištěnými knihami, sborníky a dalšími dokumenty pracují více na fakultě filozofické, pedagogické, teologické a právnické. Každá z fakult upřednostňuje odborné databáze podle své specializace.
- 3) Vysoké procento respondentů, kteří neví, ve kterých odborných databázích hledat potřebné informace, které databáze existují a že vůbec existují, nasvědčuje tomu, že by měla být věnována větší pozornost informovanosti uživatelů. V anketních listcích se uživatelé často vyjadřovali k tomu, že by potřebovali školení, studijní materiály, přesnější popisy databází na webových stránkách, přehlednější uspořádání přístupů do databází atd.

Poznámky:

¹ OCLC ONLINE COMPUTER LIBRARY CENTER, INC. *Perceptions of Libraries and Information Resources : A Report to the OCLC Membership* [online]. 1 Dublin, Ohio : OCLC Online Computer Library Center, Inc., 2005 [cit. 2008-07-28]. Dostupný z WWW: http://www.oclc.org/reports/pdfs/Percept_all.pdf. ISBN 1-55653-364-0.

² VAKKARI, Pertti. *Perceived influence of the use of electronic information resources on scholarly work and publication productivity* [online]. 2008 [cit. 2008-07-31]. Dostupný z WWW: http://www.ku.edu.tr/ku/images/LIBER/vakkari_influence_liber.ppt.

³ GREFSHEIM, Suzanne F., RANKIN, Jocelyn A. *Information needs and information seeking in a biomedical research setting: a study of scientists and science administrators*. Journal of Medical Library Association. 2007, vol. 95, is. 4, s. 426–434. Dostupný z WWW: <http://www.pubmedcentral.nih.gov/articlerender.fcgi?artid=2000785>.